

Livsmedelskontroll

Sammanfattning

I betänkandet behandlas sammanlagt 24 motionsyrkanden om livsmedelskontroll från den allmänna motionstiden 2011. Motionerna tar upp frågor om upphandling av livsmedel, märkning av livsmedel, en översyn av livsmedelslagstiftningen samt tillsyn och vägledning. Utskottet föreslår med anledning av två motionsyrkanden ett tillkännagivande om att regeringen med kraft ska verka för att ett förbud mot azofärgämnen som livsmedelstillsats återinförs i Sverige inom ramen för EU:s regelverk. Vidare bör regeringen verka för att en nationell, frivillig överenskommelse träffas med branschen om att branschen ytterligare begränsar användning och saluföring av livsmedel som innehåller azofärgämnen. Slutligen bör regeringen verka för att förbättra tillsynen över det regelverk som gäller azofärgämnen i livsmedel. Övriga motionsyrkanden avstyrks. Vissa motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat. I betänkandet finns sju reservationer och ett särskilt yttrande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Utskottets överväganden	6
Upphandling av livsmedel	6
Märkning av livsmedel	9
Översyn av livsmedelslagstiftningen	13
Tillsyn och vägledning	16
Motioner som bereds förenklat	19
Reservationer	20
1. Upphandling av livsmedel, punkt 1 (S, V)	20
2. Märkning av livsmedel, punkt 2 (MP)	20
3. Märkning av livsmedel, punkt 2 (SD)	21
4. Transfetter, punkt 4 (S, MP, V)	21
5. Parasiter i dricksvatten, punkt 7 (SD)	22
6. Tillsyn och vägledning, punkt 8 (S, MP, V)	22
7. Tillsyn och vägledning, punkt 8 (SD)	23
Särskilt yttrande	24
Motioner som bereds förenklat, punkt 9 (S)	24
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	25
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	25
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 9	28

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Upphandling av livsmedel

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:MJ311, 2011/12:MJ376 yrkande 10 och 2011/12:MJ382 yrkande 41.

Reservation 1 (S, V)

2. Märkning av livsmedel

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:MJ223, 2011/12:MJ265, 2011/12:MJ297 yrkande 1, 2011/12:MJ343 och 2011/12:MJ445.

Reservation 2 (MP)

Reservation 3 (SD)

3. Ursprungsmärkning av livsmedel

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:MJ376 yrkande 5 och 2011/12:MJ426.

4. Transfetter

Riksdagen avslår motion 2011/12:MJ429.

Reservation 4 (S, MP, V)

5. Azofärgämnen

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om åtgärder mot användning av azofärgämnen i livsmedel. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2011/12:MJ256 och 2011/12:MJ382 yrkande 30.

6. Spritdrycker av trä

Riksdagen avslår motion 2011/12:MJ419.

7. Parasiter i dricksvatten

Riksdagen avslår motion 2011/12:MJ442.

Reservation 5 (SD)

8. Tillsyn och vägledning

Riksdagen avslår motionerna 2011/12:MJ284, 2011/12:MJ351 och 2011/12:MJ376 yrkande 7.

Reservation 6 (S, MP, V)

Reservation 7 (SD)

9. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 1 mars 2012

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Bengt-Anders Johansson (M), Rune Wikström (M), Helén Pettersson i Umeå (S), Johan Hultberg (M), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Roger Tiefensee (C), Pyy Niemi (S), Åsa Coenraads (M), Irene Oskarsson (KD), Josef Fransson (SD), Jens Holm (V), Christer Akej (M), Christina Karlsson (S), Nina Lundström (FP) och Kew Nordqvist (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas sammanlagt 24 motionsyrkanden om livsmedelskontroll från den allmänna motionstiden 2011. Motionerna tar bl.a. upp frågor om upphandling av livsmedel, märkning av livsmedel, en översyn av livsmedelslagstiftningen samt tillsyn och vägledning. Utskottet föreslår med anledning av två motionsyrkanden ett tillkännagivande om att regeringen med kraft ska verka för att ett förbud mot azofärgämnen som livsmedelstillsats återinförs i Sverige inom ramen för EU:s regelverk. Vidare bör regeringen verka för att en nationell, frivillig överenskommelse träffas med branschen om att branschen ytterligare begränsar användning och saluföring av livsmedel som innehåller azofärgämnen. Slutligen bör regeringen verka för att förbättra tillsynen över det regelverk som gäller azofärgämnen i livsmedel. Övriga motionsyrkanden avstyrks. Vissa motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat. I betänkandet finns sju reservationer och ett särskilt yttrande.

Utskottets överväganden

Upphandling av livsmedel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S, M) om upphandling av livsmedel.

Jämför reservation 1 (S, V).

Motionerna

I motion MJ376 (S) yrkande 10 efterlyser motionärerna att offentlig verksamhet ska ges möjlighet att gå före genom att upphandla livsmedel som är producerade med god miljöhänsyn, gott djurskydd eller är ekologiskt framtagna. Enligt motion MJ382 (S) yrkande 41 bör Miljöstyrningsrådets rådgivning till kommuner kring upphandling av mat förstärkas. Motionärerna vill se offentlig upphandling som ett verktyg för att genomföra miljöpolitiken. I motion MJ311 (M) uppmärksammar motionärerna att maten inom den offentliga sektorn bör vara nylagad, nyttig och god. Politiker och tjänstemän kan bli bättre på att ställa krav vid upphandlingen av mat.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis noterar utskottet att Europeiska kommissionen i januari 2011 presenterade en grönbok om en modernisering av EU:s politik för offentlig upphandling, KOM(2011) 15, mot bakgrund av att offentlig upphandling utpekats som ett av verktygen för att uppnå EU:s 2020-strategi för smart och hållbar tillväxt för alla (meddelande KOM(2010) 2020). I Europa 2020-strategin anges att en mer utbredd användning av miljöanpassad offentlig upphandling bör utnyttjas för att stödja övergången till en resurssnål ekonomi med låga koldioxidutsläpp. Regeringen uppmärksammade i sitt svar på grönboken den rättsosäkerhet som kan föreligga när en upphandlande myndighet önskar ställa krav på djurskydd som är mer långtgående än EU:s minimikrav. Regeringen har uppmanat kommissionen att tydligt ange hur sådana målkonflikter ska lösas.

Regeringen redovisar i budgetpropositionen för 2012 (utg.omr. 20) att AB Svenska Miljöstyrningsrådet (MSR) har fortsatt sitt arbete med regeringens handlingsplan för ökade miljökrav i offentlig upphandling. MSR:s verksamhet består framför allt av utveckling och uppdatering av detaljerade miljökriterier för olika produktgrupper med tillhörande information, för att stödja offentliga upphandlare när det gäller att ställa miljökrav vid offentlig upphandling. MSR deltar sedan flera år som Sveriges expert i

Europeiska kommissionens expertgrupp för miljökrav vid offentlig upphandling. Vidare redovisar regeringen i propositionen att den s.k. bör-regeln införlivades i lagarna om offentlig upphandling 2010, vilket innebär att offentliga upphandlare bör ställa miljökrav och sociala krav om upphandlingens art motiverar detta. Vidare framgår av budgetpropositionen för 2012 (utg.omr. 23) att såväl upphandlingsansvariga som måltidsanställda vid 14 kommuner under 2010 genomgick ett utbildningspaket inom måltidsområdet. Även Miljöstyrningsrådet har utökat sina insatser som ska bidra till kompetensutveckling inom offentlig upphandling av mat.

Utskottet konstaterar att det för närvarande pågår ett antal utredningar av offentlig upphandling och den offentliga måltiden. Regeringen gav i september 2010 en särskild utredare i uppdrag att utvärdera upphandlingsregelverket (dir. 2010:86) och utreda om regelverket i tillräcklig mån tillvaratar konkurrensen samtidigt som det tillåter att köpkraften används till att förbättra miljön, ta sociala och etiska hänsyn och verka för ökade möjligheter för små och medelstora företag. Uppdraget ska redovisas senast den 28 juni 2012. Utredningen presenterade i november 2011 ett delbetänkande (På jakt efter den goda affären – analys och erfarenheter av den offentliga upphandlingen [SOU 2011:73]) med en omvärlds- och problembeskrivning som utvisar utredningens vägval inför det fortsatta arbetet. Utredningen har funnit att upphandling av vissa varor och tjänster är särskilt problematisk och har därför valt att prioritera frågeställningar om bl.a. livsmedelsupphandlingar.

Vidare har en särskild utredare den 8 september 2011 fått i uppdrag att utreda hur upphandlingsstödet bör samordnas i syfte att öka kompetens, tillgänglighet, enhetlighet och synlighet gentemot upphandlingsmarknadens aktörer (Ett samordnat och effektivare statligt upphandlingsstöd [dir. 2011:78]). I uppdraget framhålls att det är viktigt att stödet bidrar till att stärka kompetensen såväl hos upphandlande myndigheter eller enheter som hos leverantörer. Detta bör ske genom att i första hand samordna den upphandlingsstödjande verksamheten inom ramen för en befintlig myndighet. Om ingen befintlig myndighet skulle visa sig lämplig kan utredaren även överväga att en ny myndighet inrättas. I dag ansvarar Kammarkollegiet för en övervägande del av arbetet med det allmänna upphandlingsstödet, medan Konkurrensverket och Miljöstyrningsrådet ansvarar för mindre delar. Utredaren ska bl.a. se över vilka verksamheter som bör samordnas och redovisa såväl de ekonomiska som personella konsekvenserna av samordningen av berörda myndigheters verksamhet samt Miljöstyrningsrådet. Utredaren kan även föreslå andra åtgärder som bidrar till att effektivisera upphandlingsstödet. Uppdraget ska redovisas senast den 1 mars 2012.

Utskottet noterar också att Livsmedelsverket i juni 2011 fick i uppdrag att, inom ramen för *Sverige – det nya matlandet*, inrätta ett nationellt kompetenscentrum med syfte att stödja och stimulera kommuner och landsting i deras arbete med att ta fram handlingsprogram för den offentliga måltiden för förskola, skola, äldreomsorg m.m. Livsmedelsverket ska tillhandla-

hålla kunskap inom t.ex. sensorik, måltidskunskap, hållbara matvanor, nutrition, hygien och säkerhet samt angränsande ämnen inom verkets ansvarsområde som kan relateras till den offentliga måltiden. Vid behov ska det nationella kompetenscentrumet för den offentliga måltiden vägleda frågeställare till andra aktörer. Det kan t.ex. gälla offentlig upphandling av mat, hållbar mat, samverkan mellan skola och primärproduktion samt projekt där maten används som ett pedagogiskt verktyg. Uppdraget om offentliga måltider fortlöper under 2012.

Som en del i Livsmedelsverkets kompetenscentrum för den offentliga måltiden har regeringen gett Livsmedelsverket i uppdrag att i samverkan med Statens skolverk stödja arbetet med näringsriktig skolmat och skolmåltidens utformning. En informationssatsning om näringsriktig skolmat ska genomföras. Målgruppsanpassade utbildningsinsatser ska erbjudas till ansvarig personal inom skolkök samt till kostchefer eller konsulter och ansvariga för upphandling av mat i kommunerna.

Slutligen har Jordbruksverket i oktober 2011 fått ett uppdrag om utformning och behov av nya mål och åtgärder för ekologisk produktion i det kommande landsbygdsprogrammet 2014–2020 (regeringsbeslut 2011-10-06). Regeringen påpekar att man har tidigare haft mål för ekologisk produktion och konsumtion som sträckte sig fram t.o.m. 2010. De medel som avsätts för att stimulera den ekologiska produktionen finansieras huvudsakligen via det nuvarande svenska landsbygdsprogrammet. Regeringen hänvisar till utskottets rapport 2010/11:RFR1 Uppföljning av ekologisk produktion och offentlig konsumtion där utskottet föreslog att nya mål borde analyseras vidare. Samtidigt konstaterade utskottet att marknaden på sikt kommer att kunna utvecklas på egna villkor. Enligt Jordbruksverkets statistik nådde den ekologiska produktionen inte upp till de tidigare gällande målen, och den inhemska efterfrågan är betydligt större än produktionen, vilket innebär omfattande import av ekologiska livsmedel. Mot denna bakgrund har regeringen gett Jordbruksverket i uppdrag att utreda behovet av nya mål, samt ge regeringen underlag rörande betydelsen av målsättningar för framväxten av en ekologisk produktion och marknad.

Mot bakgrund av att det pågår ett omfattande arbete som syftar till att förbättra den offentliga upphandlingen och den offentliga måltiden föreslår utskottet att motionerna MJ376 (S) yrkande 10, MJ382 (S) yrkande 41 och MJ311 (M) lämnas utan vidare åtgärd.

Märkning av livsmedel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om märkning av livsmedel.
Jämför reservationerna 2 (MP) och 3 (SD).

Motionerna

I motion MJ223 (FP) framhålls att märkningen av livsmedel ska vara enkel och korrekt så att konsumenterna inte blir vilseförda. För att ge konsumenterna en verklig valfrihet måste märkningssystemet förtydligas. Enligt motion MJ297 (KD) yrkande 1 borde det vara en självklarhet för alla producenter av livsmedel och godis att ha en tydlig innehållsdeklaration på landets eget språk där produkten säljs. I motion MJ426 (C) förordas en obligatorisk ursprungsmärkning för kött-, charkuteri- och mejeriprodukter. En obligatorisk ursprungsmärkning skulle vara ett bra sätt att lyfta fram det svenska jordbruket och sätta fokus på god djurhållning och höga miljökrav. Enligt motion MJ376 (S) yrkande 5 bör regeringen i alla sammanhang arbeta för en förbättrad märkning av livsmedel, både när det gäller produktens ursprung och vilka tillsatser som finns. Det skulle tydliggöra de svenska mervärdena, men också ge en rimlig konsumentinformation. I motion MJ343 (MP) lyfter man fram behovet av tydligt redovisade innehållsförteckningar, såväl på privata som offentligt finansierade restauranger. Regeringen bör därför ta fram ett förslag på hur innehållsdeklarationer på svenska restauranger kan förverkligas. Enligt motion MJ265 (MP) bör det finnas innehållsdeklarationer av mat som serveras i offentliga verksamheter. På så sätt kan verksamhetens negativa miljöpåverkan redovisas och därmed minimeras. Enligt motion MJ445 (SD) bör man ta fram ett nationellt regelverk för en kvalitetsmärkning av svenska matprodukter med stort kulturhistoriskt värde. Att lyfta fram den svenska matskatten skulle medföra positiva effekter för både besöksnäringen och landsbygdsutvecklingen.

Utskottets ställningstagande

Livsmedelsverkets föreskrifter om märkning och presentation av livsmedel (LIVSFS 2004:27) gäller märkning och presentation av livsmedel som är avsedda att saluhållas till enskilda konsumenter och till storköpköpare. Utskottet konstaterar att märkningen och dess närmare utformning enligt dessa föreskrifter inte får vara sådan att den på ett avgörande sätt skulle kunna vilsleda köparen. Detta gäller även presentationen av livsmedel. De föreskrivna märkningsuppgifterna ska, med vissa undantag, anges antingen på själva förpackningen eller på en etikett som fästs på förpackningen. Märkningsuppgifterna ska vara lätta att förstå, väl synliga, klart läsbara och beständiga. De får inte på något sätt döljas, skymmas eller avbrytas av

annan text eller illustration. Märkningsuppgifterna ska anges på svenska. Annat språk får bara användas om stavningen i endast obetydlig omfattning skiljer sig från den svenska. Med det anförda föreslås att motionerna MJ223 (FP) och MJ297 (KD) yrkande 1 lämnas utan vidare åtgärd, i den mån de inte kan anses tillgodosedda.

I oktober 2011 beslutades om en ny EU-förordning (1169/2011) om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna. I förordningen fastställs allmänna principer, krav och ansvarsområden i fråga om livsmedelsinformation, i synnerhet när det gäller livsmedelsmärkning. Obligatoriska bestämmelser om ursprung har sedan tidigare utvecklats t.ex. när det gäller honung, frukt och grönsaker, fisk och nötkött. Till följd av den nya EU-förordningen kommer uppgift om ursprungsland eller härkomstplats även att vara obligatorisk för kött av svin, får, get och fjäderfä fr.o.m. den 13 december 2014. Utskottet anser att det är positivt att reglerna om livsmedelsmärkning förtydligas genom den nya förordningen. Utskottet välkomnar också att omfattningen av den obligatoriska ursprungsmärkningen har ökat i och med den nya förordningen.

Kommissionen har fått i uppgift att inom en viss tid efter den 13 december 2014 utvärdera konsekvenserna av att uppgifterna har gjorts obligatoriska för ovan nämnda köttslag. Kommissionen ska även utreda vilka konsekvenserna blir om man gör uppgift om ursprungsland eller härkomstplats obligatorisk för följande livsmedel: kött som används som ingrediens; köttslag där det ännu inte är obligatoriskt med ursprungsangivelse; mjölk; mjölk som ingår som ingrediens i mejeriprodukter; obearbetade livsmedel; livsmedel med en enda ingrediens; ingredienser som utgör mer än 50 procent av ett livsmedel. Dessa utredningar ska beakta konsumenternas behov av att bli informerade, huruvida det är genomförbart att tillhandahålla den obligatoriska uppgiften, en kostnad–nyttoanalys av att sådana åtgärder införs, de rättsliga effekterna för den inre marknaden samt effekterna för den internationella handeln. Utskottet utgår ifrån att regeringen återkommer med förslag i frågan när kommissionens konsekvensrapport har presenterats.

När det gäller ursprungsmärkning av kött har utskottet tidigare uppmärksammat att det är relativt vanligt med ursprungsmärkning av även annat kött än nötkött i Sverige (bet. 2010/11:MJU14). Konsumenterna kan således välja att köpa ursprungsmärkt kött. Det är också fullt möjligt för den som saluför ett livsmedel att informera om t.ex. djurhållningen så länge upplysningen är korrekt och inte vilseledande. Samtidigt har obligatorisk information till konsumenterna ansetts stärka konsumentens inflytande i sammanhang där det finns ett särskilt stort allmänintresse, t.ex. utsläpp av koldioxid från bilar.

Utskottet har vidare erfarit att en ny svensk märkning av charkuteriprodukter som innehåller 100 procent svenskt kött har tagits fram. Det bygger på en gemensam överenskommelse mellan ett stort antal branschaktörer. Märket betyder att all köttråvara i produkten är från gris, nöt, får eller

lamm som är fött, uppfött, slaktat och styckat i Sverige och att hela produkten är tillverkad och förpackad i Sverige. Märkningen har införts på svenska charkvaror under 2011 och kommer att tillhandahållas de tillverkare av kött- och charkuteriprodukter som uppfyller märkets kriterier. Utskottet anser det vara av vikt att säkerställa konsumentens tillgång till information i alla sammanhang och uppmanar regeringen att agera därefter. Med hänsyn till det arbete som redan bedrivs när det gäller ursprungsmärkning av livsmedel föreslår utskottet att motionerna MJ376 (S) yrkande 5 och MJ426 (C) lämnas utan vidare åtgärd.

När det gäller frågan om märkning av maten som serveras på restauranger anser utskottet att det finns ett värde i förbättrad information till konsumenterna, inte minst gäller det ursprungsmärkning av kött. En obligatorisk konsumentinformation – och därmed stärkt konsumentinflytande – kan också förväntas stärka konkurrenskraften för seriösa producenter. Konsekvenserna av märkningskrav har analyserats i uppdrag till Livsmedelsverket Jo 2006/1434. Utskottet uppmanar regeringen att inleda en dialog med hotell- och restaurangbranschen i frågan om hur informationen till konsumenterna kan förbättras.

Vad gäller frågan om att minimera miljöpåverkan av livsmedel i offentlig verksamhet vill utskottet hänvisa till redogörelsen ovan i denna fråga under avsnittet om upphandling. I sammanhanget kan nämnas de råd om miljösmarta matval och råd om att minska matsvinnet som Livsmedelsverket tillhandahåller. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motionerna MJ343 och MJ265, båda (MP), lämnas utan vidare åtgärd.

Nuvarande märkningsdirektiv reglerar märkning av tillsatser i ingrediensförteckningen. De reglerna är sedan länge genomförda och återfinns i den nya EU-förordningen om livsmedelsinformation till konsumenter som är direkt tillämplig i Sverige fr.o.m. den 1 december 2014. Förordningen innebär bl.a. att kraven på läsbarhet skärps, vilket utskottet välkomnar.

När det gäller frågan om att lyfta fram svenska matprodukter vill utskottet påpeka att EU-lagstiftningen erbjuder namnskydd för jordbruksprodukter och livsmedel som kommer från en viss geografisk region (förordning (EG) nr 510/2006 om skydd av geografiska beteckningar och ursprungs-beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel samt förordning (EG) nr 509/2006 om garanterade traditionella specialiteter av jordbruksprodukter och livsmedel). Det finns tre kategorier av namnskydd enligt dessa EU-förordningar. Kategorin *Skyddad ursprungsbeteckning* anger benämningen på en vara vars produktion och bearbetning har ägt rum inom ett bestämt geografiskt område. Det bör även finnas ett samband mellan varans kvalitet och dess geografiska ursprung. Kalix löjrom är exempel på en vara som har skyddad ursprungsbeteckning. I kategorin *Skyddad geografisk beteckning* ska minst ett steg av produktionsprocessen ha utförts inom ett bestämt geografiskt område (produktion, bearbetning eller beredning). *Svecia* och *Skånsk spettekaka* är exempel på produkter som har skyddade geografiska beteckningar. Slutligen finns kategorin *Garanterad traditionell*

specialitet. Denna beteckning står för att produkten har egenskaper som härrör från en traditionell ingrediens eller traditionell tillverkningsmetod. Beteckningen kan användas av alla producenter som följer den givna specifikationen för produkten. *Falukorv* och *Hushållsost* har registrerats som garanterade traditionella specialiteter.

Enligt vad utskottet har inhämtat anser regeringen att det skulle medföra ökade kostnader för både producenter och myndigheter att utveckla ett nationellt regelverk för märkning av kulturhistoriskt värdefulla produkter parallellt med EU:s regelverk för namnskydd. Dessutom skulle ett nationellt regelverk ha negativ effekt på regeringens mål att minska den administrativa bördan för svenska företag.

I detta sammanhang noterar även utskottet att kommissionen i december 2010 presenterade det s.k. kvalitetspaketet (KOM(2010) 733 och KOM(2010) 738) som omfattar bl.a. handelsnormer för livsmedel och de olika formerna för skyddade beteckningar som baseras på geografiskt ursprung och traditionell produktionsmetod samt övriga certifieringssystem. Syftet med förslaget är att öka primär- och livsmedelsproducenternas konkurrenskraft både inom EU och på exportmarknaden genom att skapa bättre förutsättningar att tydligare kommunicera varornas fördelar, som t.ex. hög kvalitet eller traditionell tillverkningsmetod. Vid överläggning mellan utskottet och regeringen enligt 10 kap. 4 § riksdagsordningen den 10 mars 2011 framfördes att regeringen välkomnar förslagens syfte, vilket bl.a. är att höja statusen på europeiska livsmedel och att genomföra förenklingar av regelverket. Regeringen underströk dock vikten av en minskad reglering och en minskad administrativ börda för primär- och livsmedelsproducenter.

Avslutningsvis konstaterar utskottet att Livsmedelsverket enligt sitt regleringsbrev ska använda minst 2 miljoner kronor för rådgivning till livsmedelsföretag om tillämpningen av livsmedelslagstiftningen och regelverket om geografiska ursprungs-beteckningar.

Mot bakgrund av det anförda finner utskottet inte skäl att föreslå någon åtgärd med anledning av motion MJ445 (SD).

Översyn av livsmedelslagstiftningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager som sin mening med anledning av två motionsyrkanden (S, SD) att regeringen med kraft ska verka för att ett förbud mot azofärgämnen som livsmedelstillsats återinförs i Sverige inom ramen för EU:s regelverk. Vidare bör regeringen verka för att en nationell, frivillig överenskommelse träffas med branschen om att branschen ytterligare begränsar användning och saluföring av livsmedel som innehåller azofärgämnen. Slutligen bör regeringen verka för att förbättra tillsynen över det regelverk som gäller azofärgämnen i livsmedel. Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden om att se över livsmedelslagstiftningen.

Jämför reservationerna 4 (S, MP, V) och 5 (SD).

Motionerna

I motion MJ429 (S) påpekas att riksdagen har gett till känna för regeringen som sin mening att regeringen bör ta initiativ till en lagstiftning som reglerar användningen av transfetter i matvaror. Regeringen bör redovisa hur detta arbete fortskrider. Vidare bör regeringen ta initiativ till en reglering om märkning av produkter som innehåller palmolja. I motionerna MJ382 (S) yrkande 30 och MJ256 (SD) efterfrågas ett förbud mot azofärgämnen som tillsats i livsmedel. I och med Sveriges medlemskap i EU blev det tillåtet att använda azofärgämnen, som tidigare hade varit förbjudna, som tillsats. Det finns forskning som pekar på att dessa azofärgämnen kan vara skadliga, och ämnena bör därför åter förbjudas. Enligt motion MJ419 (C) bör regeringen arbeta för att det ska bli tillåtet att producera alkoholhaltiga drycker av trä. Denna form av förädling av den svenska skogen borde tillåtas eftersom spritdrycker gjorda av trä inte är mer skadliga än andra. I motion MJ442 (SD) efterlyses enhetliga nationella regler för att undvika att dricksvatten blir förorenat av parasiter. Att behandla vatten med UV-ljus har visat sig effektivt för att rena vatten från parasiter, men det finns i dag inte något krav på att sådan behandling ska användas i vattenverken.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen har gett Livsmedelsverket i uppdrag att analysera hur ett nationellt regelverk som begränsar användningen av industriellt framställda transfettsyror i livsmedel kan utformas (regeringsbeslut 2011-10-06). Vid utformningen ska hänsyn tas till EU-rättsliga regler, till internationella överenskommelser och till handelspolitiska konsekvenser. I uppdraget ingår att kartlägga andra länders erfarenheter och effekterna av

lagstiftningsåtgärder avseende transfettsyror. Vidare ska effekter av andra åtgärder som har vidtagits för att minska andelen transfettsyror belysas. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 2 juli 2012.

När det gäller frågan om palmolja har utskottet inhämtat att det kommer att vara obligatoriskt att ange att palmolja ingår i ett livsmedel i enlighet med bilaga VII i EU-förordning 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna fr.o.m. den 13 december 2014. Med det anförda föreslås att motion MJ429 (S) lämnas utan vidare åtgärd, i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

Utskottet konstaterar att Sverige vid inträdet i EU hade ett förbud mot användning av azofärgämnen, med undantag för några ämnen i vissa livsmedel som huvudsakligen konsumerades av vuxna. Anledningen till förbudet var främst att man ville undvika risk för överkänslighetsreaktioner hos personer med allergier. EU-kommissionen beslutade dock att Sverige inte hade rätt att bibehålla förbudet eftersom det inte ansågs proportionerligt i jämförelse med det ingrepp det gjorde i den fria handeln.

Användningen av azofärgämnen som livsmedelstillsats är harmoniserad inom EU genom EU-förordning 1333/2008 om livsmedelstillsatser. Strängare nationella bestämmelser får därför endast införas om de är grundade på vetenskapliga belägg som har anknytning till miljöskydd eller arbetsmiljöskydd. Skydd för människors hälsa utgör således inte ett skäl att införa sådana bestämmelser. För att få införa strängare nationella bestämmelser krävs även att bestämmelserna behövs för att lösa ett problem som är specifikt för den medlemsstaten och som har uppkommit efter det att den harmoniserande rättsakten beslutades.

Utskottet har erfarit att regeringen och Livsmedelsverket förespråkar en restriktiv inställning till användning av azofärgämnen i livsmedel. Även i andra länder inom EU arbetar man för att minska användningen, t.ex. genom frivilliga överenskommelser med livsmedelsbranschen.

Utskottet har tidigare noterat (bet. 2010/11:MJU14 Livsmedelskontroll) att livsmedel som innehåller vissa azofärgämnen måste ha en särskild märkning. När dessa färgämnen ingår i en produkt ska färgernas namn eller E-nummer följas av texten: "Kan ha negativ effekt på barns beteende och koncentration." Anledningen till märkningskraven var en studie från Storbritannien som pekade på att ämnena kunde ge barn koncentrationssvårigheter. Enligt Landsbyggsdepartementet bedömde den europeiska livsmedels-säkerhetsmyndigheten, Efsa, studien och konstaterade därvid att det inte var klart vetenskapligt bevisat att ämnena var skadliga. Förhandlingar mellan EU-parlamentet och rådet resulterade dock i kravet på särskild märkning.

I ovan nämnda EU-förordning om livsmedelstillsatser fick Efsa i uppdrag att ompröva de livsmedelstillsatser som var tillåtna före den 20 januari 2009 genom att göra nya riskvärderingar. Utskottet har inhämtat att Efsa i enlighet med detta uppdrag har omprövat bl.a. de azofärgämnen som är tillåtna och därvid sänkt värdet för acceptabelt dagligt intag (ADI)

för azofärgämnen para-orange och nykockin. Till följd av det sänkta värdet har EU-kommissionen föreslagit att den tillåtna användningen av dessa två azofärgämnen ska reduceras.

Utskottet konstaterar i likhet med motionärerna att det är väsentligt att maten vi äter är säker. Särskilt när det gäller barn och unga är en försiktighetsansats angelägen vid riskvärderingen. Enligt utskottets mening skulle en större uppmärksamhet kring azofärgämnen kunna leda till att återförsäljare i ännu större utsträckning väljer att inte saluföra livsmedel som innehåller dessa ämnen. Utskottet vill också påpeka att det är viktigt att tillsynen förstärks så att de livsmedel som innehåller azofärgämnen åtföljs av en korrekt märkning.

Utskottet anser därför att regeringen med kraft ska verka för att ett förbud mot azofärgämnen som livsmedelstillsats återinförs i Sverige inom ramen för EU:s regelverk. Vidare bör regeringen verka för att en nationell, frivillig överenskommelse träffas med branschen om att branschen ytterligare begränsar användning och saluföring av livsmedel som innehåller azofärgämnen. Slutligen bör regeringen verka för att förbättra tillsynen över det regelverk som gäller azofärgämnen i livsmedel. Vad utskottet har anfört med anledning av motionerna MJ382 (S) yrkande 30 och MJ256 (SD) bör ges regeringen till känna.

När det gäller frågan om att tillåta spritdrycker framställda av trä noterar utskottet att det enligt förordning (EG) nr 110/2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av samt skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker uteslutande är tillåtet att använda jordbruksalkohol i framställningen av spritdrycker och andra alkoholhaltiga drycker. Enligt förordningen är syftet med denna regel bl.a. är att tillgodose konsumenternas förväntningar. Alkohol framställd på annat än livsmedelsråvara kan av konsumenterna uppfattas vara förenat med hälsorisker och låg kvalitet. Enligt vad utskottet har inhämtat tilläts cellulosasprit för förtäring under första och andra världskriget då livsmedelsråvarorna behövdes för livsmedelsförsörjningen. Marknadsandelen för brännvin av cellulosasprit var dock mycket låg. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motion MJ419 (C) lämnas utan vidare åtgärd.

När det gäller frågan om kvaliteten på dricksvatten kan utskottet inledningsvis nämna att det tidigare har konstaterat att Livsmedelsverkets roll i beredskapsfrågorna har tydliggjorts genom en ändring i förordning (2009:1426) med instruktion för Livsmedelsverket (bet. 2010/11:MJU2 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel). Myndigheten ska enligt 3 § i instruktionen ansvara för nationell samordning av dricksvattenfrågor, särskilt när det gäller anpassningar till klimatförändringar samt kris- och beredskapsplanering för dricksvattenförsörjning.

Rådets direktiv 98/83/EG om kvaliteten på dricksvatten är införlivat genom Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) om dricksvatten. I föreskrifterna finns bl.a. krav på dricksvattenberedningen och hur distributionsanläggningen ska underhållas och skötas. Det finns också kvalitets-

krav i form av gränsvärden för det dricksvatten som lämnar vattenverket. Enligt föreskrifterna ska man vid beredningen använda de metoder som krävs för att säkerställa att dricksvattnet uppfyller kraven i föreskrifterna när det når användarna. Beredningen av dricksvattnet ska vara försedd med ett tillräckligt antal säkerhetsbarriärer mot mikrobiologisk förorening. Den som producerar dricksvatten ska upprätta program för regelbundna undersökningar. Undersökningar av t.ex. mikroorganismen *Cryptosporidium* ska utföras om det finns anledning att misstänka att den kan förekomma i sådana halter att den kan utgöra en fara för människors hälsa. Utskottet finner att Livsmedelsverkets föreskrifter således har ett riskbaserat och måluppfyllande angreppssätt, snarare än att föreskriva vissa metoder.

Livsmedelsverket, Smittskyddsinstitutet och Svenskt Vatten har i februari 2011 gett ut en skriften *Cryptosporidium och Giardia – rekommendationer om åtgärder för att minska risken för vattenburen smitta*. I skriften framhålls följande. Beredningen i vattenverket ska enligt dricksvattenföreskrifterna utformas med hänsyn till råvattnets kvalitet. Ju sämre råvatten, desto mer omfattande beredning krävs i vattenverket. Generellt sett är det enklare att förebygga ett problem vid källan än att försöka hantera det i efterhand. Uppströmsarbetet intar därför en central roll och utgör tillsammans med riskbedömning en god grund som beslutsunderlag. Det är viktigt att skaffa sig kunskap om föroreningskällor i råvattentäkten och i råvattentäktens tillrinningsområde. Det är bättre att motverka en förorening av täkten än att införa en beredningsmetod med syfte att ta bort föroreningen. Skyddet av vattentäkter är av avgörande betydelse för en långsiktigt bra råvattenkvalitet. Många sjukdomsframkallande mikroorganismer i vattentäkter, inklusive parasiter, härstammar från avlopp och från naturgödsel (fekal påverkan). Därför är det viktigt att inventera och minimera riskfaktorer i form av utsläpp från enskilda och kommunala avlopp, hantering och spridning av gödsel och slam, samt avrinning från jordbruksmark.

Med det anförda föreslås att motion MJ442 (SD) lämnas utan vidare åtgärd.

Tillsyn och vägledning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om tillsyn och vägledning.

Jämför reservationerna 6 (S, MP, V) och 7 (SD).

Motionerna

I motion MJ351 (M) framhålls att avgifterna för livsmedelstillsynen bör anpassas till hur mycket tillsyn som bedrivs. Vidare påpekas att det är ett problem att den kommunala livsmedelstillsynen varierar över landet. Enligt motion MJ376 (S) yrkande 7 bör regeringen ge Livsmedelsverket i

instruktion att publicera verkets råd om matens klimatpåverkan. Trots att råden redan hade anpassats till EU-kommissionens kritik stoppade regeringen utgivningen av dem. I motion MJ284 (KD) framhålls att ideella föreningar som serverar lågrisklivsmedel som korv eller fika vid mer än 20 tillfällen per år enligt Livsmedelsverket klassificeras som livsmedelsföretag. Klassificeringen försvårar dessa föreningars verksamhet och det behövs därför en översyn av tolkningen av aktuell EU-lagstiftning.

Utskottets ställningstagande

När det gäller livsmedelstillsynen vill utskottet inledningsvis nämna att tillsynsansvaret delas mellan Livsmedelsverket, länsstyrelserna och kommunerna. Livsmedelsverket leder och samordnar kommunernas tillsyn. Detta sker framför allt genom vägledning, utbildning, gemensamma projekt och annan information. Även länsstyrelserna har ett ansvar för att regional nivå stödja och kontrollera kommunerna. Om det finns brister i en kommuns livsmedelstillsyn kan Livsmedelsverket förelägga kommunen att åtgärda bristerna.

Utskottet noterar att Livsmedelsverket i juni 2011 fick i uppdrag att genomföra särskilda insatser för att utveckla kompetensen i den offentliga livsmedelskontrollen. Syftet är att skapa en bättre kontroll till nytta för företag och konsumenter. Livsmedelsverket ska även inom ramen för detta arbete förstärka samordningen mellan olika kontrollmyndigheter inom livsmedelskontrollen. Uppdraget om kompetenssatsningen i livsmedelskontrollen kommer att fortgå under 2012.

Avgiften för livsmedelstillsynen ska betalas av den livsmedelsföretagare vars verksamhet är föremål för tillsyn. Normalt ska tillsynsmyndighetens kostnader täckas av en årlig avgift. Avgiften ska fastställas på grundval av vad tillsynen kostar för tillsynsmyndigheten att utöva. Utskottet finner att en kommun som bedriver tillsyn enligt förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter är skyldig att ta ut en årlig avgift som täcker kommunens kostnader för tillsynen (självkostnad). Omfattningen av tillsynen, och därmed kostnaderna för densamma, ska stå i proportion till riskerna i verksamheten. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motion MJ351 (M) lämnas utan vidare åtgärd.

När det gäller Livsmedelsverkets kostråd konstaterar utskottet att landsbygdsministern i ett interpellationssvar (ip. 2011/12:3 den 15 september 2011) tydliggjorde att regeringen inte har stoppat arbetet med miljösmarta kostråd. Anledningen till att regeringen drog tillbaka notifieringen av Livsmedelsverkets kostråd var att omfattande omarbetningar behövdes och att regeringen bedömde att dessa bäst gjordes av Livsmedelsverket. Kostråden ska vara myndighetens, inte regeringens, och det är Livsmedelsverket som

ska ta ställning till om man vill göra en ny notifiering. Livsmedelsverket har därefter fortsatt sitt arbete med livsmedlens påverkan på klimat och miljö.

Av Livsmedelsverkets regleringsbrev framgår att 3 miljoner kronor av förvaltningsanslaget ska användas för att stödja och följa upp arbetet med att minska livsmedelskedjans klimatpåverkan.

I likhet med vad regeringen har anfört anser utskottet att det bör lämnas åt Livsmedelsverket att besluta hur verket vill arbeta vidare med sina kostråd. Utskottet föreslår därför att motion MJ376 (S) yrkande 7 lämnas utan åtgärd.

När det gäller frågan om huruvida ideella föreningar klassificeras som livsmedelsföretag framgår följande av Livsmedelsverkets vägledning *Godkännande och registrering av livsmedelsanläggningar*. Livsmedelsföretag ska registreras eller godkännas hos kontrollmyndigheten. Som livsmedelsföretag räknas enligt artikel 3.2 i förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning varje privat eller offentligt företag som med eller utan vinstsyfte bedriver någon av de verksamheter som hänger samman med alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan av livsmedel. Med företag avses enligt beaktandesats 9 i förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien en verksamhetsform som förutsätter en viss kontinuitet och en viss grad av organisation. Uppfyller en verksamhet inte kraven på viss kontinuitet och en viss grad av organisation är det inte heller ett livsmedelsföretag. I kommissionens vägledning till förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien ges exempel på livsmedelshantering som inte är att anse som livsmedelsföretag. Det kan vara någon som hanterar, bereder eller serverar livsmedel tillfälligt och i liten skala, t.ex. en kyrka, skola eller marknad och i liknande situationer där frivilliga personer ibland bereder mat. Utskottet har erfarit att Livsmedelsverket har planerat att göra en vägledning till förordning (EG) 852/2004 om livsmedelshygien under 2012. Vägledningen ska följa lagstiftningens struktur och vara anpassad till den målstyrda lagstiftningsmetod som eftersträvas numera. Enligt uppgift från Livsmedelsverket kommer detta arbete sannolikt att innebära förändringar när det gäller vägledning för bedömningen av om ett företag utgör ett livsmedelsföretag eller inte. Mot bakgrund av det anförda avstyrks motion MJ284 (KD).

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S, M, FP) om livsmedelskontroll som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Jämför särskilt yttrande (S).

Utskottets ställningstagande

De motionsförslag som tas upp i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden i betänkandena 2010/11:MJU2 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel samt 2010/11:MJU14 Livsmedelskontroll. Riksdagen avslög i enlighet med utskottets förslag motionsyrkandena. Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför motionsförslagen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Upphandling av livsmedel, punkt 1 (S, V)

av Matilda Ernkrans (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Jens Holm (V) och Christina Karlsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:MJ376 yrkande 10 och 2011/12:MJ382 yrkande 41 och avslår motion 2011/12: MJ311.

Ställningstagande

Offentlig verksamhet ska kunna gå före genom att upphandla livsmedel som är producerade med god miljöhänsyn, gott djurskydd eller är ekologiskt framtagna och därmed bidra till att öka efterfrågan på dessa produkter. Offentlig upphandling ska vara ett reellt verktyg för att genomdriva miljöpolitiken. Regeringen bör därför verka för att rådgivningen till kommuner kring upphandling av mat inom ramen för Miljöstyrningsrådet förstärks. Detta bör ges regeringen till känna.

2. Märkning av livsmedel, punkt 2 (MP)

av Kew Nordqvist (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:MJ343 och avslår motionerna 2011/12:MJ223, 2011/12:MJ265, 2011/12:MJ297 yrkande 1 och 2011/12:MJ445.

Ställningstagande

Vare sig man besöker en krog eller en lunchrestaurang eller äter på restauranger på sjukhus, skolor, förskolor, äldreboenden och andra kommunala verksamheter bör man få veta vad de olika maträtterna som erbjuds innehåller. Med tydligt redovisade innehållsförteckningar, såväl på privata som på offentligt finansierade restauranger, kan matgästerna undvika oönskade tillsatser eller ingredienser. Regeringen bör därför låta ta fram ett förslag på hur innehållsdeklarationer på svenska restauranger kan bli verklighet. Detta bör ges regeringen till känna.

3. Märkning av livsmedel, punkt 2 (SD)

av Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:MJ445 och avslår motionerna 2011/12:MJ223, 2011/12:MJ265, 2011/12:MJ297 yrkande 1 och 2011/12:MJ343.

Ställningstagande

Sverige hyser många matskatter värda att lyfta fram. I dagsläget finns dock inga nationella regleringar för att skydda eller uppmärksamma svensk högkvalitativ mat. Det finns privata företag som märker livsmedel med svenskt ursprung, men inte heller bland privata aktörer existerar någon märkning för kulturhistoriskt värdefulla och unika produkter. Mot bakgrund av ovanstående anser jag att det är hög tid att ta fram ett nationellt regelverk för märkning av kulturhistoriskt värdefulla, svenska matprodukter, vilket jag tror skulle medföra positiva effekter för både besöksnäringen och landsbygdsutvecklingen. Detta bör ges regeringen till känna.

4. Transfetter, punkt 4 (S, MP, V)

av Matilda Ernkrans (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyy Niemi (S), Jens Holm (V), Christina Karlsson (S) och Kew Nordqvist (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:MJ429.

Ställningstagande

Transfetter i livsmedel bidrar till att försämra människors fysiska hälsa. Genom att de höjer människors "dåliga kolesterol" ökar de frekvensen av hjärt-kärlsjukdomar, diabetes, allergier, astma och bröst- och prostatacancer. Riksdagen har tidigare gett regeringen till känna sin mening att regeringen snarast bör lägga fram en lag som förbjuder användningen av industriellt framställda transfetter i livsmedel. Regeringen bör redovisa för riksdagen varför lagstiftningen dröjer. Detta bör ges regeringen till känna.

5. Parasiter i dricksvatten, punkt 7 (SD)

av Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12: MJ442.

Ställningstagande

Klorering av dricksvattnet har visat sig vara mycket effektivt för inaktivering av bakterier, men metoden är inte tillräckligt effektiv mot parasiter. Däremot har behandling med UV-ljus visat sig vara mycket effektivt mot parasiter. Det finns i dagsläget inga krav på UV-ljusbehandling av dricksvatten i de kommunala vattenverken. I förebyggande syfte bör därför en översyn initieras som har till syfte att skapa nationella enhetliga regler för att säkerställa att svenska vattenverk levererar vatten av fullgod kvalitet även med avseende på risken för parasiter i syfte att undvika vattensmitta. Detta bör ges regeringen till känna.

6. Tillsyn och vägledning, punkt 8 (S, MP, V)

av Matilda Ernkrans (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Jens Holm (V), Christina Karlsson (S) och Kew Nordqvist (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12: MJ376 yrkande 7 och avslår motionerna 2011/12: MJ284 och 2011/12: MJ351.

Ställningstagande

Vi är kritiska till att regeringen i september 2011 stoppade utgivningen av Livsmedelsverkets information om matens klimatpåverkan, trots att råden redan hade anpassats till den kritik som kommit från EU-kommissionen. Vi anser att det är rimligt och viktigt att en svensk myndighet med ansvar för livsmedelskonsumtion informerar om den klimatpåverkan som vår konsumtion har. De meddelanden som EU-kommissionen nyligen utgett på klimatområdet slår fast att klimatfrågan är den största utmaningen som unionen står inför. Därför menar vi att regeringen bör ge verket instruktioner att publicera de reviderade råden. Detta bör ges regeringen till känna.

7. Tillsyn och vägledning, punkt 8 (SD)

av Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:MJ284 och avslår motionerna 2011/12:MJ351 och 2011/12:MJ376 yrkande 7.

Ställningstagande

Ideella föreningar som serverar lågrisklivsmedel som korv, smörgås, tårta eller fika vid mer än 20 tillfällen per år klassificeras enligt Livsmedelsverket som livsmedelsföretag och ska därmed registreras som det. De allra flesta föreningar med verksamhet har fler än 20 serveringstillfällen per år och ska alltså registrera sig som livsmedelsföretag om de vill servera kyrkkaffe efter gudstjänsten eller sälja korv i pausen på matcherna. I förhållande till många andra EU-länder tolkar svenska myndigheter ofta EU-direktiv strikt. En översyn av reglerna bör därför göras för att finna förutsättningar för att inte försvåra för ideella föreningar. Detta bör ges regeringen till känna.

Särskilt yttrande

Motioner som bereds förenklad, punkt 9 (S)

Matilda Ernkrans (S), Helén Pettersson i Umeå (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyy Niemi (S) och Christina Karlsson (S) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller våra förslag hänvisar vi till våra nu aktuella motioner. Vi vidhåller de synpunkter vi har framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12: MJ209 av Eva Flyborg (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot försäljning av energidrycker som innehåller koffein och taurin till barn under 15 år.

2011/12: MJ223 av Christer Winbäck (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om märkning av livsmedel.

2011/12: MJ240 av Sten Bergheden (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förenkla reglerna för hantering av vildsvinsprodukter.

2011/12: MJ245 av Ann-Kristine Johansson och Sven-Erik Bucht (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell livsmedelsstrategi.

2011/12: MJ256 av Björn Söder och Per Ramhorn (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot azofärgämnen.

2011/12: MJ265 av Jan Lindholm (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om innehållsdeklaration av livsmedel i offentlig verksamhet.

2011/12: MJ284 av Andreas Carlson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en uppföljning av Livsmedelsverkets och Sveriges kommuners tolkning av EU-direktivet om livsmedelshantering i ideella föreningars verksamhet.

2011/12: MJ297 av Penilla Gunther (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de förpackningar som livsmedelsprodukter säljs i ska ha en innehållsförteckning på svenska i ett läsligt format.

2011/12: MJ311 av Anne Marie Brodén (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att maten inom den offentliga sektorn bör vara nylagad, nyttig och god.

2011/12: MJ343 av Annika Lillemets (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om innehållsdeklarationer på svenska restauranger.

2011/12: MJ351 av Betty Malmberg och Eva Bengtson Skogsberg (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om myndigheters tillsyn på livsmedelsområdet och följder för företagen.

2011/12: MJ376 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obligatorisk ursprungsmärkning av alla livsmedel.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utredning bör tillsättas som kan svara på vad samhället kan vidta för åtgärder på kort och medellång sikt för att bevara handlingsfrihet och anpassningsförmåga och som kan överväga om Sverige behöver ett långsiktigt livsmedelssäkerhetsmål.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge Livsmedelsverket i instruktion att publicera råden om matens klimatpåverkan.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att offentlig verksamhet ska kunna gå före genom att upphandla livsmedel som är producerade med god miljöhänsyn, gott djurskydd eller är ekologiskt framtagna.

2011/12: MJ382 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbjuda azofärgämnen.
41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att rådgivningen till kommuner kring upphandling av mat inom ramen för Miljöstyrningsrådet bör förstärkas.

2011/12: MJ396 av Isak From m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en snabbare hantering av köttet när en björn är skjuten och att en huvudansvarig myndighet utses för att björnkött från Sverige åter kan komma ut på marknaden.

2011/12: MJ419 av Emil Källström (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att eftersträva tillåtelse att producera alkoholhaltiga drycker från svenskt trä.

2011/12: MJ426 av Helena Lindahl och Karin Nilsson (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obligatorisk ursprungsmärkning av kött-, charkuteri- och mejeriprodukter.

2011/12: MJ429 av Jörgen Hellman m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till en lagstiftning som reglerar användningen av transfetter i matvaror och märkningen av produkter som innehåller palmolja.

2011/12: MJ434 av Krister Hammarbergh och Saila Quicklund (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över regelverket för slakterier som tar emot björnkött i syfte att förenkla den administrativa regelbördan.

2011/12: MJ442 av Lars Isovaara (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om enhetliga nationella regler för att vattensmitta ska undvikas.

2011/12: MJ445 av Mattias Karlsson och Josef Fransson (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta fram riktlinjer för en kvalitetsmärkning av svenska matprodukter med stort kulturhistoriskt värde.

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 9

Motion	Motionärer	Yrkanden
9. Motioner som bereds förenklad		
2011/12:MJ209	Eva Flyborg (FP)	
2011/12:MJ240	Sten Bergheden (M)	2
2011/12:MJ245	Ann-Kristine Johansson och Sven-Erik Bucht (båda S)	
2011/12:MJ376	Matilda Ernkrans m.fl. (S)	6
2011/12:MJ396	Isak From m.fl. (S)	
2011/12:MJ434	Krister Hammarbergh och Saila Quicklund (båda M)	